

Småbondens lott, hårt kroppsarbete på små arealer, hör till en svunnen tid. Höstfrosten har "nupit" blasten.

Bakom de dramatiska befolkningsförändringarna låg en minst lika dramatisk omvandling av Norrbottens ekonomiska struktur. Småjordbruken lades ned och skogsbruket mekaniserades snabbt. Glesbygds-kommunerna förlorade folk till de större centralorterna. Sett i sin helhet var det en jämn folkström från Norrbotten till landets växande industricentra i mellersta och södra Sverige eller till storstädernas växande tjänstesektorer. Den processen pågår fortfarande.

Efterfrågan på Norrbottens naturresurser, malm, skog och vattenkraft fortsatte dock. En växande of-

fentlig sektor med allehanda välfärdsinrättningar sökte göra omställningen smidig för gemene man. Rörlighet var lösenordet, arbetskraft och resurser skulle användas där avkastningen var högst. Den spontana marknadsekonomiska utvecklingen skapade under dessa år regional obalans. Med den statliga näringspolitikens regionala sida skulle detta motverkas. I realiteten övervägde dock de sidor i politiken i stort som bidrog till obalansen. Detta var ofrånkomliga målkonflikter i en stat med långtgående sociala välfärds mål, men beroende av en ekonomi präglad av marknadens grundläggande rörelselagar.

Effekterna i Norrbotten av de ekonomiska omvälvningarna efter 1975

Vid 1970-talets mitt kom världsekonomin i kris och efterfrågan på länets naturresurser, främst malmen, minskade. Något år dessförinnan hade planer tagit form på att göra Norrbotten till något av landets järn- och stålcentrum genom den så kallade Stålverk 80-satsningen. I den nya världsmarknadssituationen kapsejsade de stolta planerna. Istället för hausse-artad tillväxt kom länet in i en förlamande stagnation. Slagskuggan föll skarpast över malmfälten, där blev kontrasten till de gångna årtiondena tydligast. I glesbygds-kommunerna fortsatte förblödningen droppvis som tidigare.

Med minskade avsättningsmöjligheter för länets råvaror insåg alla att arbetsstyrkan inom dessa industrier måste minska. Sänkta produktionskostnader blev ett överlevnadskrav och därför rationaliserades hårt och personalen minskade. Istället för en investeringsboom följde en kris- och omstruktureringsperiod under en lång följd av år för den tunga industrin. Det gällde företag som LKAB, SSAB, ASSI och SCA. Arbetslösheten steg till nivåer som varit otänkbara några år tidigare.

En bit in på 1980-talet började den ekonomiska konjunkturen i Norrbotten att ljusna. Efterfrågan på arbetskraft steg inom nya branscher och på våren 1988 var inte mer än knappt fyra procent av arbetskraften utan arbete. Det var mindre än hälften jämfört med när det var som värst i början av 1980-talet. Trots ljusningarna var arbetslösheten ända nära dubbelt så hög som riksgenomsnittet.

EISCAT mottagarstation i Kiruna. Stationen ingår i ett system av antennanläggningar placerade på Nordkalotten inom den så kallade norrskensovalen. Målsättningen är att ge forskare möjlighet att med radarteknik studera solvindens påverkan på den nära rymden, dess olika lager och magnetfält.